

In Memoriam

Pertti Virtaranta 1918–1997

Ansioitunut suomen ja sen sukukielen sekä siirtolaisuuden tutkija, akateemikko Pertti Virtaranta, kuoli Helsingissä 9. heinäkuuta 1997. Virtaranta toimi suomen kielen professorina Helsingin yliopistossa vuosina 1959–81. Heti virkaan tultuaan Virtaranta perusti suomenkielen nauhoitearkiston, johon vuosikymmenten aikana on kertynyt äänitteitä 22 000 tuntia. Näihin sisältyvät Virtarannan Värmlannin suomalaisten, karjalaisten, amerikansuomalaisten ja muidenkin ulkosuomalaisten parissa tekemät haastattelut. Tutkimusmatkoihin liittyvät valokuvat, joista monet Helmi-vaimon ottamia, on tallennettu SKS:n arkistoon.

Pertti Virtaranta oli erinomainen ulkosuomalaisten kielen ja kulttuurin tutkija. Yksi hänen merkittävimpiä saavutuksiaan tällä alalla oli vuonna 1992 ilmestynyt ”Amerikan-suomen sanakirja, A Dictionary of American Finnish”, jota varten Virtaranta oli kerännyt aineistoa siitä saakka, kun hän vuonna 1965 teki ensimmäisen matkansa amerikansuomalaisten luokse. Virtarannan perustavaa laatua oleva työ nostaa ”fingliskan” yhdeksi suomenkielen monista murteista.

Pertti Virtaranta osallistui Siirtolaisuusinstituutin toimintaan sen perustamisesta lähtien. Hän oli valtuuskunnan jäsen vuosina 1974–1981 ja oli monissa tilaisuuksissa käytetty luennoitsija. Pertti Virtaranta oli avoin ja lämmin ihminen, jonka oli helppo saada ystäviä. Kyky kuunnella toista ihmistä on hyvän haastattelijan tärkein tuntomerkki. Pertti Virtaranta oli meille nuoremmille tutkijoille kannustava esimerkki, ja hän jätti jälkeensä vaikeasti täytettävän aukon.

Olavi Koivukangas